

Školství zase vládnu tabulkáři

Pro studenty gymnázií je státní maturita potupnou a postupnou degradací jejich vzdělávání. Není náhoda, že nynější ostravskou petici proti státní maturitě podepisují v drtivé většině gymnázia. Studenti odborných škol řešení „nějak natipují“, alespoň tak mi to řekli moji studenti poté, co absolvovali maturitu nanečisto.

Pro učitele je tento projekt zase vzkazem od úředníka zcela odtrženého od reality: Nebuďte drzí a neplette se, kam nemáte. O čem jiném ostatně svědčí absolutní a mnohaleté ignorování jakýchkoliv připomínek pedagogů, jejich bagatelizování, zesměšňování, dokonce i zastrašování. Proč si to myslím?

Pominu spekulace, že státní maturita může být záminka pro tunel na státní kasu (počínaje existencí Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání CERMAT až k firmám, které ze státní maturity profitují).

Hlavně mi však vadí, že tolik zdůrazňovaná nutnost „standardizované“ maturity vyústila nesmyslně v maturity dvě, nižší a vyšší úrovně, libovolně volitelné. Budeme si třeba i řidičské průkazy moci volit ze dvou variant, lehčí nebo těžší?

Požadavek na standardizovanou maturitu při různém zaměření odborných škol a gymnázií a při zcela nesrovnatelných hodinových dotacích jednotlivých předmětů je nesmyslný, navíc z podstaty popřený absencí výsledné hodnotící škály. Hodnotitel pouze dospěje k určitému počtu bodů, ale nikde není stanoveno, jak s nimi dál naložit.

Podle jedné verze prý si ji snad budou stanovovat samy školy, podle jiné snad bude procentuálně stanovena kvóta žáků, kteří neprojdou, zbytek žáků se potom rozdělí do čtyř „hladin“. Znamená to tedy, že úspěšnost u maturity bude zcela závislá na množství více či méně „kompetentních“ žáků v tom kterém roce?

Aby se kantoři nenudili Názorným příkladem materiálu z produkce CERMAT jsou takzvaná „školení hodnotitelů“, kterými jsou momentálně „šikanováni“ učitelé češtiny a cizích jazyků. Každý budoucí hodnotitel (rozuměj učitel) musí absolvovat e-learningový kurz pro písemnou část a pak pro ústní část maturity a dále cyklus prezenčních kurzů. Například e-learningový kurz pro písemnou část maturity (tedy pouze pro jednu část ze čtyř) z němčiny má rozsah 16,5 hodiny.

Je něco divného v našem školství, když musí učitel pro hodnocení textu maturitní písemné práce -textu o pevném rozsahu mezi 60 a 240 slovy - nastudovat 110stránkový manuál, absolvovat on-line testy a zúčastňovat se několika prezenčních kurzů zakončených znova zkouškou. A totéž si musí znovu zopakovat, aby mohl hodnotit ústní zkoušku.

Učitelé, kteří on-line testy nezvládnou, si v CERMAT údajně mají koupit nové, každý za 1 000 Kč. Seknout se přitom není těžké. Například máte vybírat z osmi tvrzení to, které odpovídá hodnocení: „Žák používá prostředky textové návaznosti v ne zcela dostačující míře.“ Rozumíte?

Bílá okénko je prázdné V příloze „Aktivita 1“ autor zase vysvětluje, jak si může učitel procvičit, zda rozezná různé úrovně Evropského referenčního rámce pro jazyky...

Může si vytisknout a vystříhat obdélníčky s popisem (tzv. deskripty) a může se pokoušet je umístit do příslušných referenčních úrovní. Autor vysvětluje, že bílá okénka jsou prázdná a šedá, v nichž je text, jsou popsána textem, takže mám doplňovat do bílých, prázdných.

Hodnocení textu písemné části není holistické, to jest celkové, neboť to jsme pro zastaralost zavrhlí, nýbrž analytické. Takže například hodnocení textu o rozsahu 60 až 70 slov probíhá tak, že hodnotitel pomocí složitého systému tabulek deskriptorů (nebo snad destruktorů?), kritérií, korektorských značek a vlastního rozumu (pokud se ještě smí používat) dojde k sumě bodů od nuly do tří.

Hodnotitelé však musí být dva na sobě nezávisle hodnotící, a pokud dospějí k jinému počtu bodů, musí hledat shodu, nikoliv aritmetický průměr. Když se neshodnou, musí rozhodnout ve prospěch žáka... Tudíž dát vyšší bodové ohodnocení.

V tomto okamžiku ztrácí celé analytické pachtění smysl a hodnocení se stává - až se bojím to vyslovit -zase holistickým.

Výsledek? Zase se všichni vezeme po šikmé ploše k dalšímu - a státem řízenému - úpadku vzdělanosti.

Foto popis| CO UMÍ UČITEL. Bílá je bílá, šedá je šedá, a který pedagog je dostatečně chytrý, ten se trefí.
Foto autor| ZDROJ: CERMAT

O autorovi| Alena Zubalíková, učitelka němčiny na střední škole